

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-103>

УДК 336.581:338.49

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

STRATEGIC PRIORITIES FOR FINANCING INFRASTRUCTURE PROJECTS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Русін Віктор Миколайовичкандидат економічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4155-1891>**Гринчишин Святослав Ігорович**здобувач ступеня доктора філософії,
Західноукраїнський національний університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-2331-0845>**Rusin Viktor, Hrynychshyn Sviatoslav**

West Ukrainian National University

У статті досліджено стратегічні пріоритети фінансування інфраструктурних проектів в Україні в контексті європейської інтеграції. Обґрунтовано вплив вимог ЄС, принципів сталого розвитку та кліматичної нейтральності на структуру джерел фінансування, інституційні механізми та критерії відбору проектів. Проаналізовано роль державного бюджету, місцевих фінансів, міжнародних фінансових організацій, інструментів змішаного фінансування та державно-приватного партнерства у модернізації транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури. Запропоновано підходи до формування пріоритетів фінансування, орієнтовані на посилення стійкості економіки, післявоєнне відновлення, зменшення регіональних диспропорцій та інтеграцію України до єдиного європейського простору інфраструктурних мереж. Наукова новизна полягає у визначенні критеріїв відбору інфраструктурних проектів відповідно до стандартів.

Ключові слова: інфраструктура; інфраструктурні проекти, державно-приватне партнерство; європейська інтеграція; післявоєнне відновлення; стратегічні пріоритети.

The article examines strategic priorities for financing infrastructure projects in Ukraine in the context of European integration and post-war recovery. It substantiates how alignment with EU standards, the European Green Deal and the Trans-European Transport Network shapes requirements for project selection, funding instruments and governance models. The methodological basis combines comparative and statistical analysis, institutional analysis and scenario modelling of investment needs and fiscal constraints. Particular attention is paid to the role of the state budget, local finances, EU funds, international financial institutions, public-private partnerships, green bonds and blended finance in modernising transport, energy and digital infrastructure. The study identifies key barriers to efficient financing, including regulatory fragmentation, weak project preparation, limited absorption capacity and war-related risks. A strategic framework is proposed to guide the prioritisation of infrastructure investments, based on key criteria including macroeconomic resilience, regional cohesion, climate neutrality, the security of critical infrastructure, and deeper integration into the EU single market and infrastructure space. The findings provide practical recommendations for public authorities and international partners regarding the sequencing of reforms, institutional strengthening and the design of financing instruments that can support sustainable and inclusive development. Policy implications include the need to strengthen medium-term budgetary planning, expand the pipeline of bankable projects, embed climate and resilience criteria into all stages of the project cycle and improve coordination between national institutions, municipalities and European stakeholders. The results may be used for updating national infrastructure strategies, partnership programmes with the EU and international donors, as well as for designing analytical tools to monitor the effectiveness of infrastructure financing in conditions of prolonged turbulence. The research also contributes to the broader academic debate on how infrastructure policy can simultaneously advance economic security, European integration and long-term structural transformation of Ukraine's economy.

Keywords: infrastructure; infrastructure projects; public-private partnership; European integration; post-war recovery; strategic priorities.

Постановка проблеми. Проблематика фінансування інфраструктурних проєктів в Україні набула критичного значення в умовах повномасштабної війни, масштабних руйнувань об'єктів критичної інфраструктури та одночасної необхідності виконання зобов'язань у сфері європейської інтеграції. Транспортна, енергетична, цифрова та комунальна інфраструктура є фундаментом існування, економічного розвитку, територіальної цілісності й безпеки держави. Проте критична потреба в її модернізації стикається з дефіцитом бюджетних коштів, значним борговим навантаженням та пріоритетністю соціальних витрат держави. Це формує стійкий розрив між потребами у фінансуванні та реальними можливостями їх покриття.

Незважаючи на можливості фінансування інфраструктурних проєктів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародних фінансових організацій, державно-приватного партнерства відсутність чітко визначених стратегічних пріоритетів призводить до фрагментації інвестиційних рішень, неузгодженості секторних програм і неефективного використання доступних ресурсів. Додатковими викликами є недостатня якість підготовки проєктів, обмежена спроможність інституцій до залучення та освоєння зовнішніх коштів, посилення вимог ЄС щодо кліматичної нейтральності, стійкості критичної інфраструктури та прозорості управління.

За таких умов ключова наукова й практична проблема полягає не лише в нарощуванні обсягів фінансування, а в обґрунтуванні стратегічних пріоритетів, за якими інфраструктурні проєкти мають відбиратися, ранжуватися та підтримуватися державою та міжнародними партнерами. Потребує вирішення питання: які види інфраструктури й які форми фінансування мають отримати пріоритет у середньо- та довгостроковій перспективі для одночасного досягнення цілей післявоєнного відновлення, макроекономічної стійкості, інтеграції до єдиного європейського інфраструктурного простору та виконання «зелених» зобов'язань.

Вирішення цих питань визначатиме здатність України перетворити інфраструктурну відбудову на драйвер глибокої структурної модернізації економіки, уникнувши простого відновлення довоєнного статус-кво».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У 2021–2025 рр. проблематика фінансування інфраструктурних проєктів в Україні набула особливої актуальності в умовах повномасш-

табної агресії РФ, зростання масштабів руйнування критичних об'єктів та необхідності поглиблення європейської інтеграції. Новітні дослідження українських авторів демонструють багатовимірність наукової дискусії та її концентрацію навколо питань модернізації фінансових механізмів і підвищення стійкості інфраструктурних систем.

У працях С. Богуславської детально проаналізовано потенціал державно-приватного партнерства як інструменту мобілізації ресурсів для відбудови інфраструктури, підкреслено як переваги ДПП (залучення приватного капіталу, перерозподіл ризиків), так і ризики, правову невизначеність, корупційні загрози, недостатню інституційну спроможність державних органів [1]. Дослідження В. Коваленко акцентують увагу на ролі місцевих бюджетів та інструментів муніципального фінансування, включаючи можливості соціальних та «зелених» облігацій для розвитку інфраструктури громад [2].

О. Боднар та О. Герасименко узагальнюють міжнародні підходи до фінансування інфраструктурних проєктів, що дозволяє проводити порівняння між українською практикою та кращими європейськими моделями [3]. Значний внесок у вивчення інноваційних форматів фінансування зробили Т. Затонацька та С. Осипенко, які розглянули закордонний досвід впровадження перспектив боргового та акціонерного фінансування міжнародних проєктів та акцентують на перспективності мезонінного фінансування [4].

В. Кудряшов акцентує увагу на взаємозв'язку між стійкістю критичної інфраструктури та фінансовою безпекою держави, підкреслюючи необхідність посилення державної політики у сфері інфраструктурного планування [5]. Є. Матвіїшин та Ю. Вершигора розглядають ДПП як важливий інструмент відбудови транспортної та енергетичної інфраструктури та наголошують на потребі адаптації договірних моделей до європейських стандартів [6].

Ряд авторів приділяють увагу інституційним та фіскальним викликам воєнного часу. М. Уткіна виокремлює корупційні ризики у процесах відбору та реалізації інфраструктурних проєктів, пропонуючи механізми підвищення прозорості, включно з цифровими інструментами відстеження [7]. О. Грубляк аналізує трансформації місцевих бюджетів у контексті воєнного стану та децентралізації, підкреслюючи зростання навантаження на муніципальну інфраструктуру та необхідність диверсифікації фінансових джерел [8].

Питання інституційного забезпечення фінансового ринку в контексті підтримки інфраструктури досліджують Н. Сіренко, О. Боднар та Н. Шишпанова, пропонуючи удосконалення механізмів інвестиційної взаємодії між державою та приватним сектором [9]. Практичні аспекти застосування ДПП у сфері відбудови інфраструктури висвітлено у звіті Transparency International Ukraine, де підкреслено необхідність прозорого управління ризиками та відповідності проєктів вимогам державної допомоги [10].

Актуальні комунікаційні та управлінські проблеми розвитку партнерства держави й бізнесу відображено у публікаціях О. Гадомирської [11], К. Панченко [12], О. Ткаченка [13], А. Білоус [14] та С. Ханіна [15], які демонструють еволюцію дискурсу щодо ролі ДПП у відновленні української економіки. Ці роботи підкреслюють потребу у зміцненні довіри інвесторів, модернізації інституційної бази та створенні сприятливого середовища для довгострокових інфраструктурних інвестицій.

Комплексний огляд глобальних і національних тенденцій розвитку ДПП подано в аналітичному звіті О. Маліна [16]. Дані про масштаби руйнування інфраструктури та обсяги фінансових потреб відбудови систематизовані у звітах KSE Institute [17], аналітичному документі «Повоєнне відновлення України» [18] та офіційному Плані України для Ukraine Facility [19]. Ці джерела підтверджують рекордний обсяг потреб у відновленні та модернізації інфраструктури, що перевищує 150 млрд дол. США лише за прямими пошкодженнями.

Рамкові нормативні документи ЄС, зокрема Регламент (ЄС) 2024/792 [20], Рішення Ради ЄС 2024/2149 [23] та оновлений План України 2024-2027 [21] формують основу для визначення національних пріоритетів інфраструктурного фінансування. Окремо узагальнено пояснювальні матеріали, підготовлені Офісом Верховної Ради України [22], які деталізують вимоги ЄС до інвестиційного компонента Ukraine Facility.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Таким чином, сучасні українські дослідження закладають міцне підґрунтя для формування комплексної системи фінансування інфраструктурних проєктів. Водночас недостатньо опрацьованими залишаються питання інтеграції національних механізмів із європейськими інструментами фінансування, уніфікації критеріїв відбору проєктів та побудови ієрархії інфраструктур-

них інвестицій відповідно до цілей стійкості, безпеки та кліматичної нейтральності. Саме ці прогалини й визначають наукову актуальність та логіку подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретико-методичне обґрунтування та практичне визначення стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів в Україні в контексті післявоєнного відновлення та поглиблення європейської інтеграції, з урахуванням вимог Ukraine Facility, Зеленого курсу ЄС та формування єдиного європейського інфраструктурного простору.

Для досягнення поставленої мети в статті передбачається розв'язання таких взаємопов'язаних завдань:

- здійснити узагальнення сучасних підходів українських та європейських дослідників щодо проблем фінансування інфраструктури, ролі публічних фінансів, місцевих бюджетів, державно-приватного партнерства та інноваційних фінансових інструментів;
- проаналізувати ключові виклики та обмеження для фінансування інфраструктурних проєктів України, зокрема фіскальні, інституційні, регуляторні та воєнні ризики;
- охарактеризувати можливості використання інструментів ЄС (Ukraine Facility, інвестиційні рамки, тематичні фонди, «зелені» та кліматичні фінансові механізми) для підтримки інфраструктурних інвестицій;
- запропонувати концептуальну модель формування стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів за різними критеріями;
- сформулювати рекомендації для органів державної влади, органів місцевого самоврядування та міжнародних партнерів щодо удосконалення інституційно-фінансового механізму відбору й підтримки інфраструктурних проєктів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап фінансування інфраструктурних проєктів в Україні визначається поєднанням трьох груп чинників: масштабних руйнувань унаслідок повномасштабної агресії РФ, необхідності швидкого відновлення критичних об'єктів та виконання критеріїв європейської інтеграції. За результатами Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA2 та наступних оновлень), підготовлених Світовим банком спільно з Урядом України, Європейською Комісією та ООН, саме інфраструктурний сектор (транспорт, енергетика, житло, соціальна та цифрова інфраструктура) фор-

мує один із найбільших блоків потреб відбудови на 2023–2033 рр. [21] Це посилює вимоги до стратегічного відбору проєктів, узгодження джерел фінансування та побудови прозорої системи пріоритезації.

З позицій теорії публічних фінансів інфраструктура розглядається як специфічна форма суспільного блага й основний елемент «економічного каркасу» країни, що забезпечує мобільність ресурсів, доступ до базових послуг та інтеграцію національного ринку в регіональні й глобальні ланцюги доданої вартості. У воєнних умовах інфраструктура додатково виконує функції просторово-логістичної, енергетичної та продовольчої безпеки. Відповідно стратегічні пріоритети її фінансування мають визначатися не лише традиційними критеріями економічної ефективності (NPV, IRR, термін окупності), а й показниками стійкості до військових загроз, кліматичної нейтральності, регіональної згуртованості та відповідності стандартам ЄС (мережі TEN-T, Європейський зелений курс, зелена таксономія тощо).

Ключовою рамкою для формування пріоритетів фінансування виступає Ukraine Facility – спеціальний інструмент ЄС обсягом до 50 млрд євро на 2024–2027 рр., закріплений Регламентом (ЄС) 2024/792 та Планом України для Ukraine Facility [22]. У межах цього інструменту інфраструктурні інвестиції зосереджуються у секторах енергетики, транспорту, цифрової економіки, житлово-комунального господарства та критичної інфраструктури, причому кожен проєкт має бути логічно пов'язаний із конкретними реформами та показниками досягнення результатів. Це означає, що пріоритети фінансування більше не можуть формуватися автономно на національному рівні – вони вбудовуються в узгоджену з ЄС архітектуру реформ та інвестицій.

Другий системоутворюючий елемент – Ukraine Investment Framework (UIF), інвестиційна «рука» Ukraine Facility, покликана мобілізувати до 40 млрд євро публічних та приватних інвестицій через гарантії, гранти й інші інструменти [23]. Саме в рамках UIF концентруються проєкти в галузях енергетики, транспорту, соціального житла, водопостачання та цифрової інфраструктури, що потребують поєднання ресурсів ЄС, міжнародних фінансових організацій (МФО), державного та приватного сектору.

Для кращого розуміння структури національної системи фінансування доцільно узагальнити основні джерела та інструменти, що

застосовуються в Україні для підтримки інфраструктурних проєктів (табл. 1).

Аналіз даних табл. 1 свідчить, що жодне з джерел не може самостійно забезпечити масштабні потреби відбудови, які за оцінкою Світового банку, ЄС та Уряду України вже перевищують 500 млрд дол. США на десятирічний період. Тому, стратегія фінансування неминуче має базуватися на комбінуванні бюджетних, європейських, донорських і приватних ресурсів у межах єдиних проєктних пакетів.

Особливу увагу в сучасній науковій та експертній дискусії приділено державно-приватному партнерству. Згідно з аналітичним звітом Transparency International Ukraine, ДПП розглядається як один із ключових інструментів відбудови за умови посилення прозорості, належного розподілу ризиків і мінімізації корупційних загроз. Це вимагає не тільки вдосконалення законодавства, а й розбудови інституційної спроможності центральних і місцевих органів влади щодо підготовки, структурування й моніторингу проєктів.

Поряд із класичними борговими інструментами зростає значення інноваційних форматів фінансування – зокрема мезонінного капіталу, який поєднує риси боргу та власного капіталу й дозволяє гнучко розподіляти проєктні ризики між державою, МФО та приватними інвесторами. У сучасних дослідженнях наголошується на тому, що мезонінні інструменти можуть стати важливою ланкою фінансової структури проєктів критичної інфраструктури в повоєнний період, особливо в умовах високої макроекономічної та воєнної невизначеності. На основі узагальнення теоретичних підходів, міжнародних рамкових документів та практики відбудови можна виділити кілька блоків стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів України:

1. Енергетична безпека та декарбонізація. Першочерговими є інвестиції у відновлення та модернізацію електромереж, генеруючих потужностей, розподіленої генерації, систем накопичення енергії й інтеграцію української енергосистеми з ринком ЄС. Це одночасно посилює стійкість до атак і сприяє досягненню кліматичних цілей;

2. Розвиток транспортних коридорів і логістичної інтеграції з ЄС. Пріоритетом є модернізація залізничних та автомобільних коридорів, портової інфраструктури, прикордонних переходів, інтегрованих у мережу TEN-T, що знижує логістичні витрати й підвищує безпекові параметри експорту;

Таблиця 1

Основні джерела фінансування інфраструктурних проєктів в Україні

Джерело фінансування	Типові інструменти	Ключові переваги	Основні обмеження та ризики
Державний бюджет	Капітальні видатки, субвенції, програми Фонду ліквідації наслідків агресії	Швидка мобілізація ресурсів, можливість фокусуватися на критичній інфраструктурі	Обмежений фінансовий простір, високе боргове навантаження
Місцеві бюджети	Капітальні видатки громад, місцеві програми, співфінансування	Близькість до потреб громад, гнучкість у малих і середніх проєктах	Нерівномірна податкова база, залежність від трансфертів
МФО (Світовий банк, ЄБРР, ЄІБ тощо)	Кредити, позики, гарантії, інвестиційні програми	Доступ до довгострокових ресурсів, технічна допомога, стандарти управління	Тривалі процедури підготовки, вимоги до спроможності інституцій
Інструменти ЄС (Ukraine Facility, UIF, CEF)	Гранти, гарантії, змішане фінансування, тематичні фонди	Високий обсяг ресурсів, прив'язка до реформ, інтеграція з ринком ЄС	Жорсткі критерії відбору, потреба в узгодженні з Планом України
Державно-приватне партнерство (ДПП), концесії	Концесійні договори, договори ДПП, оплата за доступ/користування	Залучення приватного капіталу та компетенцій, розподіл ризиків	Правова невизначеність, ризики корупції, низький рівень довіри інвесторів
Ринок капіталу	Облігації внутрішньої державної позики, муніципальні та інфраструктурні облігації	Можливість диверсифікації джерел, формування ринку довгострокових інструментів	Недорозвинутість вторинного ринку, високі ставки у воєнних умовах
Інноваційні інструменти	Зелена та соціальна облігація, мезонінне фінансування, фонди відбудови	Орієнтація на ESG-цілі, гнучкість структури капіталу	Відсутність усталеної практики, потреба в складних структурах угод

Джерело: сформовано авторами на основі [24]

3. Муніципальна та соціальна інфраструктура. Інвестиції у водопостачання, водовідведення, теплопостачання, міський транспорт і соціальні об'єкти, які прямо впливають на якість життя населення, повернення внутрішньо переміщених осіб та просторову згуртованість;

4. Цифрова інфраструктура та інфраструктура даних. Розвиток широкосмугового доступу, дата-центрів, кібербезпеки, платформ електронного врядування та систем моніторингу відбудови (зокрема цифрових реєстрів проєктів та платформ типу DREAM) є необхідною умовою прозорого та ефективного використання ресурсів;

5. Екологічно орієнтована та кліматично стійка інфраструктура. До неї належать проєкти з управління відходами, водними ресурсами, захисту від затоплень, відновлення екосистем і адаптації до зміни клімату, що

безпосередньо інтегруються з «зеленою» таксономією ЄС.

Для переходу від декларативного формулювання пріоритетів до практичного ранжування проєктів доцільно застосовувати систему критеріїв, що відображає різні виміри стійкого розвитку (табл. 2).

Запропонована система дозволяє формувати «карти пріоритетів», де проєкти оцінюються за сукупним балом, а не лише за економічною дохідністю. Це особливо важливо для критичної, соціальної та зеленої інфраструктури, де прямий фінансовий ефект може бути нижчим, але системний внесок у стійкість та інтеграцію з ЄС значно вищим.

Для візуалізації взаємозв'язку між зовнішніми рамковими умовами, національною політикою та портфелем проєктів доцільно використати концептуальну схему (рис. 1).

Таблиця 2

Критерії ранжування інфраструктурних проєктів за стратегічними пріоритетами

Група критеріїв	Приклади показників	Очікуваний результат для пріоритетизації
Економічні	NPV, IRR, мультиплікатор ВВП, вплив на експорт, ефект для зайнятості	Відбір проєктів із максимальним довгостроковим впливом на зростання
Безпекові	Вплив на стійкість критичної інфраструктури, диверсифікація маршрутів, резервування	Перевага проєктам, що зменшують уразливість до воєнних та техногенних ризиків
Кліматичні та екологічні	Скорочення викидів, енергоефективність, адаптація до зміни клімату, екологічний ефект	Узгодження з Цілями сталого розвитку та зеленою таксономією ЄС
Соціальні	Вплив на якість життя, доступ до послуг, інтеграція ВПО, регіональна згуртованість	Пріоритет для проєктів, що зменшують регіональні диспропорції
Інституційні та євроінтеграційні	Відповідність acquis ЄС, інтеграція до TEN-T, цифровізація управління, прозорість	Підтримка проєктів, що прискорюють наближення до стандартів ЄС
Інвестиційні (ринкові)	Потенціал залучення приватного капіталу, готовність проєктної документації, наявність партнерів	Перевага проєктам, що можуть бути співфінансовані через UIF, ДПП тощо

Джерело: сформовано авторами на основі [25]

На рисунку 1 схематично подано концептуальну модель формування стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів України. На верхньому рівні відображено зовнішнє середовище (геополітичні чинники, воєнні ризики, вимоги європейської інтеграції, зокрема інструменти Ukraine Facility, Ukraine Investment Framework та інші програми ЄС). Другий рівень становить національна стратегічна рамка, що охоплює Національну економічну стратегію-2030, Національну стратегію відбудови та галузеві стратегії (енергетична, транспортна, цифрова, екологічна).

Третій рівень репрезентує інституційно-фінансовий механізм, який включає державні фінанси, місцеві бюджети, ресурси міжнародних фінансових організацій, інструменти державно-приватного партнерства, ринок капіталу та інноваційні фінансові інструменти. На четвертому рівні формується портфель інфраструктурних проєктів, що відбираються і ранжуються за системою стратегічних критеріїв, поданих у таблиці 2.

Зворотні зв'язки від реалізованих проєктів до національної стратегічної рамки та зовнішнього середовища забезпечують адаптивність моделі корекцію пріоритетів, оновлення Плану України для Ukraine Facility та перегляд індикаторів ефективності. Такий підхід дає

змогу перейти від фрагментарного фінансування окремих об'єктів до системного управління портфелем інфраструктурних проєктів, інтегрованим у логіку європейської інтеграції, післявоєнної реконструкції та довгострокової структурної трансформації економіки України.

Висновки. Проведене дослідження дозволило комплексно розглянути стратегічні пріоритети фінансування інфраструктурних проєктів в Україні в контексті післявоєнного відновлення та поглиблення європейської інтеграції. Показано, що сучасне середовище фінансування формується під впливом трьох взаємопов'язаних чинників: масштабних воєнних руйнувань, обмеженості фіскального простору та посилення вимог ЄС щодо кліматичної нейтральності, стійкості критичної інфраструктури й транспарентності управління.

Узагальнення новітніх українських та європейських досліджень, а також рамкових документів ЄС дало змогу констатувати той факт, що ключову роль у найближче десятиріччя відіграватимуть інструменти Ukraine Facility та Ukraine Investment Framework. Доведено, що пріоритетизація інфраструктурних інвестицій більше не може здійснюватися ізольовано на національному рівні, а має бути вбудована в єдину архітектуру реформ та інвестицій, погоджену з інституціями ЄС.

Рис. 1 Концептуальна модель формування стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів України

Джерело: сформовано авторами на основі [18]

Сформовано системне бачення джерел і механізмів фінансування інфраструктурних проєктів, яке охоплює державні фінанси, місцеві бюджети, ресурси міжнародних фінансових організацій, інструменти ЄС, державно-приватне партнерство, ринок капіталу та інноваційні формати (зелені й соціальні облигації, мезонінне фінансування, спеціалізовані фонди відбудови). Показано, що жодне з джерел не є самодостатнім, а отже стратегія має ґрунтуватися на поєднанні різних інструментів у межах інтегрованих проєктних пакетів.

На основі проведеного аналізу виокремлено п'ять блоків стратегічних пріоритетів фінансування: енергетична безпека та декарбонізація; розвиток транспортних коридорів і логістичної інтеграції з ЄС; модернізація муніципальної та соціальної інфраструктури; розбудова цифрової інфраструктури та інфраструктури даних; екологічно орієнтована й кліматично стійка інфраструктура. Для переходу від декларативного визначення цих пріоритетів до практичного ранжування проєктів запропоновано систему критеріїв, що охо-

плює економічний, безпековий, кліматично-екологічний, соціальний, інституційно-євроінтеграційний та інвестиційний виміри.

Наукова новизна роботи полягає у розробленні концептуальної чотирирівневої моделі формування стратегічних пріоритетів фінансування інфраструктурних проєктів, яка пов'язує зовнішнє середовище (геополітика, інтеграційні вимоги ЄС), національну стратегічну рамку, інституційно-фінансовий механізм та портфель проєктів, що оцінюються за інтегрованою системою критеріїв. Запропонований підхід дозволяє інтерпретувати інфраструктурне фінансування не лише як інструмент фізичної відбудови, а як ключовий канал реалізації цілей економічної безпеки, кліматичної нейтральності, регіональної згуртованості та структурної модернізації економіки.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання сформованих пріоритетів, критеріїв та концептуальної моделі органами державної влади й місцевого самоврядування, а також міжнародними партнерами під час формування

національного портфеля інфраструктурних проєктів, оновлення стратегічних документів, розроблення галузевих програм відбудови та проєктних рішень у межах Ukraine Facility та інших інструментів ЄС.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на кількісну операціоналізацію запропонованих критеріїв, побудову моделей оптимізації портфеля інфраструктурних про-

єктів за різних сценаріїв макроекономічної та безпекової динаміки, а також на галузеві поглиблені студії (енергетика, транспорт, цифрова інфраструктура, водні ресурси, тощо) з урахуванням специфіки ризиків та можливостей кожного сектору. Це створить підґрунтя для формування більш точних індикаторів результативності інфраструктурної політики України на шляху до членства в ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Богуславська С. І. Використання інструментів державно-приватного партнерства для повоєнного відновлення економіки України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 76–85. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-76-85> (дата звернення: 20.11.2025).
2. Коваленко В. О. Фінансування інфраструктурних проєктів територіальними громадами. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 78. С. 103–109. URL: <https://doi.org/10.32782/bses.78-16> (дата звернення: 20.11.2025).
3. Боднар О. А., Герасименко О. Є. Міжнародний досвід фінансування інфраструктурних проєктів. *Modern Economics*. 2022. № 36. С. 25–31. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-04](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-04) (дата звернення: 20.11.2025).
4. Затонацька Т. Г., Осипенко С. О. Детермінанти мезонінного фінансування об'єктів критичної інфраструктури у період повоєнного відновлення. *Фінанси України*. 2025. № 5. С. 43–70. URL: <https://doi.org/10.33763/finukr2025.05.043> (дата звернення: 20.11.2025).
5. Кудряшов В. П. Критична інфраструктура та фінансова безпека. *Фінанси України*. 2021. № 2. С. 7–25. URL: DOI: 10.33763/finukr2021.02.007.
6. Матвіїшин Є. Г., Вершигора Ю. З. Перспективи використання державно-приватного партнерства для відбудови України у повоєнний період. *Демократичне врядування*. 2022. Вип. 2. С. 29–43. URL: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029> (дата звернення: 20.11.2025).
7. Уткіна М. С. Фінансування інфраструктурних проєктів під час воєнного стану: корупційні виклики та механізми прозорості. *Правова позиція*. 2024. № 2 (43). С. 29–33. URL: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-2.6> (дата звернення: 20.11.2025).
8. Грубляк О. М. Основні вектори змін місцевих бюджетів у контексті бюджетної децентралізації та воєнного стану. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 78, № 1. С. 59–67. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01 (дата звернення: 20.11.2025).
9. Сіренко Н. М., Боднар О. А., Шишпанова Н. О. Інституціональна інфраструктура фінансового ринку: теоретико-практичний аспект. *Modern Economics*. 2021. № 25. С. 130–135. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-20) (дата звернення: 20.11.2025).
10. Державно-приватне партнерство як інструмент відбудови України : аналітичний звіт. Transparency International Ukraine. Київ, 2023. URL: <https://ti-ukraine.org/research/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-yak-instrument-vidbudovy-ukrayini/> (дата звернення: 20.11.2025).
11. Гадомська О. Відновлення України: як працює державно-приватне партнерство за правилами держдопомоги. The Page. 2023. 23 квіт. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/yak-maye-pracyuvati-derzhavno-privatne-partnerstvo-dlya-vidnovlennya-ukrayini> (дата звернення: 20.11.2025).
12. Панченко К. Як колаборація бізнесу та держави допоможе відновлювати Україну. *Економічна правда*. 2022. 19 лип. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/> (дата звернення: 20.11.2025).
13. Ткаченко О. Державно-приватне партнерство – союзник «Великої реставрації» і української економіки. *Українська правда*. 2021. 9 квіт. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2021/04/9/244503/> (дата звернення: 20.11.2025).
14. Білоус А. Державно-приватне партнерство в Україні: чи буде інакше цього разу? А. Білоус. VoxUkraine. 2021. 13 квіт. URL: <https://voxukraine.org/derzhavno-privatne-partnerstvo-v-ukrayini-chi-bude-inakshe-tsogo-razu/> (дата звернення: 20.11.2025).
15. Ханін С. Чому ДПП в Україні так і не стало двигуном заміни кредитів інвестиціями. *Юридична газета online*. 2021. № 15. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/derzhavnoprivatne-partnerstvo/chomu-dpp-v-ukrayini-tak-i-ne-stalo-dvigunom-zamini-kreditiv-investiciyami.html> (дата звернення: 20.11.2025).

16. Малін О. Л. Аналіз розвитку державно-приватного партнерства в Україні та світі: якісні зміни та головні тренди 2020 року : аналітичний звіт. Одеса, 2020. 31 с. URL: https://economics.net.ua/files/analytics/2020_MOL.pdf (дата звернення: 20.11.2025).
17. KSE Institute. Загальна сума прямих збитків, завдана інфраструктурі України через війну, за підсумками червня 2023 року перевищила \$150 млрд. 02.09.2023. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-za-pidsumkami-cheravnja-2023-roku-perevishhila-150-mlrd/> (дата звернення: 20.11.2025).
18. Повоєнне відновлення України: відбудова заради кращого майбутнього : аналітичний документ. Міжнародна благодійна організація «Екологія. Право. Людина». Львів, 2023. URL: <https://www.dossier.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/post-war-reconstruction-UA.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).
19. План для Ukraine Facility на 2024–2027 роки. Міністерство економіки України, 2024. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).
20. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility and amending Regulation (EU) 2021/947. Official Journal of the European Union. 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R0792> (дата звернення: 20.11.2025).
21. Ukraine Plan 2024–2027. Kyiv, 2024. 331 p. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).
22. Путівник Плану для Ukraine Facility (огляд за 2024 рік). Київ : Офіс Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, 2025. 48 с. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33491.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).
23. Council Implementing Decision (EU) 2024/2149 of 6 August 2024 on establishing the satisfactory fulfilment of the conditions for the payment of the first instalment of the non-repayable financial support and of the loan support under the Ukraine Plan of the Ukraine Facility. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2024/2149/oj (дата звернення: 20.11.2025).
24. Чальцева О. М., Лобода Д. О. Державно-приватне партнерство як перспективний механізм повоєнного відновлення України. *Public networks and communications*. 2024. № 2. С. 11–18. URL: <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.2.2> (дата звернення: 20.11.2025).
25. OECD. Principles for the Governance of Infrastructure. Paris: OECD Publishing; 2020. URL: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/principles-for-the-governance-of-infrastructure.htm> (дата звернення: 20.11.2025).

REFERENCES:

1. Bohuslavskaya S. I. (2023) Vykorystannya instrumentiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlya povoyennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrayiny [Using public-private partnership tools for the post-war recovery of Ukraine's economy]. *Biznes Inform*, no. 10, pp. 76–85. Available at: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-76-85> (accessed November 20, 2025).
2. Kovalenko V. O. (2022) Finansuvannya infrastrukturykh proyektiv terytorialnykh hromadamy [Financing of infrastructure projects by territorial communities]. *Prychornomorski ekonomichni studiyi*, vol. 78, pp. 103–109. Available at: <https://doi.org/10.32782/bes.78-16> (accessed November 20, 2025).
3. Bodnar O. A., Herasymenko O. Ye. (2022) Mizhnarodnyy dosvid finansuvannya infrastrukturykh proyektiv [International experience of financing infrastructure projects]. *Modern Economics*, no. 36, pp. 25–31. Available at: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-04](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-04) (accessed November 20, 2025).
4. Zatonatska T. H., Osypenko S. O. (2025) Determinanty mezoninnoho finansuvannya obyektiv krytychnoy infrastruktury u period povoyennoho vidnovlennya [Determinants of mezzanine financing of critical infrastructure objects in the period of post-war recovery]. *Finansy Ukrayiny*, no. 5, pp. 43–70. Available at: <https://doi.org/10.33763/finukr2025.05.043> (accessed November 20, 2025).
5. Kudryashov V. P. (2021) Krytychna infrastruktura ta finansova bezpeka [Critical infrastructure and financial security]. *Finansy Ukrayiny*, no. 2, pp. 7–25. Available at: DOI: 10.33763/finukr2021.02.007 (accessed November 20, 2025).
6. Matviyishyn Ye. H., Vershyhora Yu. Z. (2022) Perspektyvy vykorystannya derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlya vidbudovy Ukrayiny u povoyennyi period [Prospects for using public-private partnership for the reconstruction of Ukraine in the post-war period]. *Demokratychnye vryaduvannya*, vol. 2, pp. 29–43. Available at: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029> (accessed November 20, 2025).

7. Utkina M. S. (2024) Finansuvannya infrastrukturykh proyektiv pid chas voyennoho stanu: koruptsiyni vyklyky ta mekhanizmy prozorsti [Financing infrastructure projects during martial law: corruption challenges and transparency mechanisms]. *Pravova pozytsiya*, no. 2 (43), pp. 29–33. Available at: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-2.6> (accessed November 20, 2025).
8. Hrublyak O. M. (2023) Osnovni vektory zmin mistsevykh byudzhety u konteksti byudzhetnoyi detsentralizatsiyi ta voyennoho stanu [Main vectors of changes in local budgets in the context of fiscal decentralization and martial law]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 78, no. 1, pp. 59–67. Available at: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01 (accessed November 20, 2025).
9. Sirenko N. M., Bodnar O. A., Shyshpanova N. O. (2021) Instytutsionalna infrastruktura finansovoho rynku: teoretyko-praktychnyy aspekt [Institutional infrastructure of the financial market: theoretical and practical aspect]. *Modern Economics*, no. 25, pp. 130–135. Available at: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-20) (accessed November 20, 2025).
10. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instrument vidbudovy Ukrainy : analitychnyy zvit [Public-private partnership as a tool for the reconstruction of Ukraine: analytical report] (2023). Kyiv: Transparency International Ukraine. Available at: <https://ti-ukraine.org/research/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-yak-instrument-vidbudovy-ukrayiny/> (accessed November 20, 2025).
11. Hadomska O. (2023) Vidnovlennya Ukrainy: yak pratsyuye derzhavno-pryvatne partnerstvo za pravylamy derzhdopomohy [Recovery of Ukraine: how public-private partnership works under state aid rules]. *The Page*. Available at: <https://thepage.ua/ua/experts/yak-maye-pracyuvati-derzhavno-privatne-partnerstvo-dlya-vidnovlennya-ukrayini> (accessed November 20, 2025).
12. Panchenko K. (2022) Yak kolaboratsiya biznesu ta derzhavy dopomozhe vidnovlyuvaty Ukrainu [How collaboration between business and the state will help restore Ukraine]. *Ekonomichna pravda*. Available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/> (accessed November 20, 2025).
13. Tkachenko O. (2021) Derzhavno-pryvatne partnerstvo – soyuznyk «Velykoyi restavratsiyi» i ukrayinskoyi ekonomiky [Public-private partnership – an ally of the "Great Restoration" and the Ukrainian economy]. *Ukrayinska pravda*. Available at: <https://life.prawda.com.ua/columns/2021/04/9/244503/> (accessed November 20, 2025).
14. Bilous A. (2021) Derzhavno-pryvatne partnerstvo v Ukraini: chy bude inakshe tsoho razu? [Public-private partnership in Ukraine: will it be different this time?]. *VoxUkraine*. Available at: <https://voxukraine.org/derzhavno-privatne-partnerstvo-v-ukrayini-chi-bude-inakshe-tsogo-razu/> (accessed November 20, 2025).
15. Khanin S. (2021) Chomu DPP v Ukraini tak i ne stalo dvihunom zaminy kredytiv investytsiyamy [Why PPP in Ukraine never became an engine for replacing loans with investments]. *Yurydychna hazeta online*, no. 15. Available at: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/derzhavnoprivatne-partnerstvo/chomu-dpp-v-ukrayini-tak-i-ne-stalo-dvigunom-zamini-kreditiv-investiciyami.html> (accessed November 20, 2025).
16. Malin O. L. (2020) Analiz rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini ta sviti: yakisni zminy ta holovni trendy 2020 roku : analitychnyy zvit [Analysis of the development of public-private partnership in Ukraine and the world: qualitative changes and main trends of 2020: analytical report]. Odesa. 31 p. Available at: https://economics.net.ua/files/analytics/2020_MOL.pdf (accessed November 20, 2025).
17. KSE Institute (2023) Zahalna suma pryamykh zbytkiv, zavdana infrastrukturi Ukrainy cherez viynu, za pidsumkamy chervnya 2023 roku perevyshchyla \$150 mlrd [The total amount of direct damage caused to Ukraine's infrastructure due to the war exceeded \$150 billion as of June 2023]. Available at: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-za-pidsumkami-chervnya-2023-roku-perevishhila-150-mlrd/> (accessed November 20, 2025).
18. Povoyenne vidnovlennya Ukrainy: vidbudova zarady krashchoho maybutnyoho : analitychnyy dokument [Post-war recovery of Ukraine: rebuilding for a better future: analytical document] (2023). Lviv: Environment. People. Law. Available at: <https://www.dossier.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/post-war-reconstruction-UA.pdf> (accessed November 20, 2025).
19. Plan dlya Ukraine Facility na 2024–2027 roky [Plan for the Ukraine Facility for 2024–2027] (2024). Ministry of Economy of Ukraine. Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf> (accessed November 20, 2025).
20. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility and amending Regulation (EU) 2021/947 (2024). *Official Journal of the European Union*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R0792> (accessed November 20, 2025).
21. Ukraine Plan 2024–2027 (2024). Kyiv. 331 p. Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf> (accessed November 20, 2025).

22. Putivnyk Planu dlya Ukraine Facility (ohlyad za 2024 rik) [Guide to the Ukraine Facility Plan (2024 overview)] (2025). Kyiv: Office of the Verkhovna Rada of Ukraine on European Integration. 48 p. Available at: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33491.pdf> (accessed November 20, 2025).

23. Council Implementing Decision (EU) 2024/2149 of 6 August 2024 on establishing the satisfactory fulfilment of the conditions for the payment of the first instalment of the non-repayable financial support and of the loan support under the Ukraine Plan of the Ukraine Facility (2024). Available at: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2024/2149/oj (accessed November 20, 2025).

24. Chaltseva O. M., Loboda D. O. (2024) Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak perspektyvnyy mekhanizm povoyennoho vidnovlennya Ukrayiny [Public-private partnership as a promising mechanism for the post-war recovery of Ukraine]. *Public networks and communications*, no. 2, pp. 11–18. Available at: <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.2.2> (accessed November 20, 2025).

25. OECD (2020) Principles for the Governance of Infrastructure. Paris: OECD Publishing. Available at: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/principles-for-the-governance-of-infrastructure.htm> (accessed November 20, 2025).